

WŁĄCZ MYŚLENIE!

Autor scenariusza: Maria Piotrowska

Blok tematyczny: W głębi ziemi

Scenariusz nr 8

I. Tytuł scenariusza zajęć: Bursztyn.

II. Czas realizacji: 2 jednostki lekcyjne.

III. Edukacje (3 wiodące):

- Przyrodnicza
- Plastyczna
- Polonistyczna

IV. Realizowane cele podstawy programowej:

- **Edukacja przyrodnicza:**
 - Wyjaśnia zależność zjawisk przyrody – **6.5**
- **Edukacja plastyczna**
 - Korzysta z przekazów medialnych, stosuje ich wytwory w swojej działalności twórczej – **4.1b**
- **Edukacja polonistyczna**
 - Uważnie słucha wypowiedzi i korzysta z informacji, tworzy wypowiedzi – **1.1a**

V. Metody:

- Doświadczalna
- Pogadanka
- Obserwacja
- Burza mózgów

WŁĄCZ MYŚLENIE!

VI. Środki dydaktyczne:

- **do doświadczenia:** piasek, dzbanek, wosk (świeca kolorowa), woda, kubek przezroczysty żaroodporny.

VII. Forma zajęć:

- grupowa
- indywidualna

VIII. Przebieg zajęć:

- **Część wprowadzająca** – oglądanie różnych przedmiotów z bursztynu. Układanie wyrazu z rozsypanki wyrazowej (różne czcionki liter, małe, wielkie, drukowane, pisane – utwalenie znajomości poprawności pisania – trudności ortograficzne) - bursztyn oraz rodziny wyrazów
- **Zadanie otwarte** – Jakie kolory ma bursztyn? Do czego się wykorzystuje bursztyn?
- **Część warsztatowa.**
 - Bursztyn także: jantary, amber – kopalna żywica drzew iglastych, a w rzadszych przypadkach żywiczujących liściastych drzew.
 - **Zabawy badawcze.**
 - Nauczyciel wraz z uczniami przeprowadza doświadczenia:
 - **Czy bursztyn rozpuszcza się w wodzie?**
Dziecko wrzuca bursztyn do wody, miesza.
Wniosek: bursztyn nie rozpuszcza się w wodzie.
 - **Elektryzowanie bursztynu.**
Dzieci pocierają bursztyn o tkaninę wełnianą. Sprawdzają, czy przyciąga on skrawki papieru.
Wniosek: bursztyn się elektryzuje.
 - **Czy bursztyn się pali?**
Nauczyciel spala kawałek bursztynu. Dzieci obserwują, że pali się on jasnym płomieniem i czuć woń żywicy.
Wniosek: bursztyn się pali.
 - **Czy bursztyn jest twardy, czy miękki?**
Sprawdzanie, czy na powierzchni bursztynu można coś wyłobić za pomocą

WŁĄCZ MYŚLENIE!

pilniczka.

Wniosek: bursztyn jest miękki.

- **Doświadczenie/ e – doświadczenie (załącznik do scenariusza zajęć)**
 - Dzielenie się wrażeniami po obejrzeniu filmu.
- **Pytania/ zadania/ inne czynności utrwalające poznane wiadomości:**
 - Zabawa przy piosence „Bursztynek”. Dzieci improwizują ruchem piosenkę, a następnie uczą się jej śpiewać. Układają akompaniament do piosenki.
 - Śpiewanie z magnetofonem wcześniej poznanej I zwrotki i refrenu piosenki
 - Śpiew II zwrotki ze zwróceniem uwagi na oddech- miejsce pauzy ćwierćnutowej.
 - Jak ruchem można przedstawić pauzę?
 - Jakie nuty wyznaczają nam rytm? Wyklaszcz ten rytm.
 - Podział klasy na grupy:
 - I grupa - wyklaskuje rytm
 - II grupa – klaszcze w miejsce pauzy.
 - Śpiew z klaskaniem I zwrotki i refrenu.
 - Zmiana czynności grup – śpiew II zwrotki i refrenu.
 - Włączenie bębenka (wystukuje rytm) i talerzy (zaznaczają pauzę).
 - Wspólne wykonanie piosenki z towarzyszeniem akompaniamentu.
- **Dodatkowe pytania/ zadania/ czynności dla ucznia:**
 - **zdolnego:** Jak rozpoznać bursztyn?
 - **dziewięcioletniego:** Jaki kolor może mieć bursztyn?
 - **wymagającego pomocy:** Do czego wykorzystujemy bursztyn?
 - **ośmioletniego:** Z czego powstaje bursztyn?
- **Podsumowanie zajęć.** Rozmowa z dziećmi na temat bursztynu – jantaru. W medycynie ludowej dym bursztynowych kadzidełek zabijał zarazki, a noszone na

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Człowiek - najlepsza inwestycja

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

WŁĄCZ MYŚLENIE!

szczy korale zapobiegają bólom gardła i głowy oraz wzmacniają tarczycę. Ogrzane grudki bursztynu stosowało się do wyciągania z oczu ciał obcych (muszek, pyłków). Utluczony proszek zażywano jak tabakę, co miało oczyścić zatoki i pomóc w pozbyciu się kataru.

- Współcześnie stosuje się bursztyn jako nalewkę w leczeniu chorób tarczycy, gardła, przy chrypce i reumatyzmie.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Człowiek - najlepsza inwestycja

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

WŁĄCZ MYŚLENIE!

Załącznik e- doświadczenia do scenariusza nr 8

I. Tytuł e – doświadczenia: Bursztyn.

II. Zakres doświadczenia: Właściwości bursztynu.

III. Cel doświadczenia: Zapoznanie uczniów ze sposobami rozpoznawania bursztynu.

IV. Hipoteza doświadczenia: Jak rozpoznać prawdziwy bursztyn?

V. Spodziewane obserwacje/wnioski ucznia: Bursztyn można rozpoznać domowymi sposobami np. używając acetonu czyli zmywacza do paznokci.

VI. Wniosek z doświadczenia: Bursztyn pływa w słonej wodzie, nie rozpuszcza go aceton, przyciąga małe skrawki papieru.

Obraz	Dźwięk
Przywitanie dzieci i wstęp do doświadczenia (kadr na aktora) i krajobraz morski oraz w oddali stragany nadmorskie.	Witajcie! Dzikich plaż już co prawda nie ma, ale bursztyny zdarzają się jeszcze, szczególnie po sztormach. Mnie dotychczas nie udało się żadnego znaleźć, ale – kto wie – może ktoś z Was natrafi na plaży na „kamyk” miodowego koloru... Jeśli nadmorskie stragany z bursztynem omijacie szerokim łukiem, ale przeczesujecie plażę wzdłuż i wszerz w poszukiwaniu „bałtyckiego złota”, przydadzą Wam się sposoby, które pozwolą odróżnić bursztyn od zwykłego kamyka.
Aktor prezentuje rekwizyty niezbędne do przeprowadzenia doświadczenia (wykonujemy zbliżenia na poszczególne rekwizyty).	Rozpoznawanie go po tym, że szybciej się nagrzewa, jest lżejszy i przy pocieraniu pachnie – zostawmy specjalistom. Moje zmysły nie są w każdym razie tak wyczulone, aby pozwoliły mi na podstawie tych cech, z całą pewnością orzec, czy mam do czynienia z bursztynem. Pierwszy sposób z kawałeczkami papieru. Drugi wykorzystanie

Człowiek - najlepsza inwestycja

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

WŁĄCZ MYŚLENIE!

	<p>słonej wody. A ostatni użycie acetonu czyli zmywacza do paznokci.</p>
<p>Aktor pokazuje sposób wykonania doświadczenia oraz poszczególne etapy.</p>	<p>Sposób z kawałeczkami papieru</p> <p>To chyba najłatwiejszy i najpopularniejszy sposób odróżniania bursztynów od zwykłych kamyków. Przygotowujemy małe kawałeczki papieru, najlepiej chusteczki do nosa (naprawdę nieduże). Naszą zdobycz pocieramy przez chwilę o wełnę, bawełnę albo jakiś inny naturalny materiał i od razu zbliżamy to przygotowanych skrawków chusteczki. Bursztyn będzie je przyciągał, kamyk – nie.</p> <p>Ten sposób może nas zawieść, jeśli chcemy sprawdzić, czy zakupiony na straganie „bursztyn” nie jest tylko kawałkiem plastiku. Jak odróżnić bursztyn od plastiku? O tym na samym końcu tego filmu.</p> <p>Sposób z wodą</p> <p>Bierzemy mały słoik i napełniamy go wodą (no chyba, że bursztyn jest wielki, wtedy musimy skorzystać z większego naczynia), wsypujemy do niego trzy łyżki soli i mieszamy, aż się rozpuści. Wrzucamy znalezione do słoika, zakręcamy i poruszamy nim odrobinę – bursztyny będą się unosiły w wodzie, kamyki – nie.</p> <p>Na wielu nadmorskich straganach zamiast bursztynów sprzedaje się całkiem do nich podobne, plastikowe ozdoby. Można znaleźć cały przegląd plastikowo-bursztynowej biżuterii, w tym nawet plastikowe „inkluzje” czyli wtopione w bursztyn owady. Dopóki sprzedawcy mówią szczerze, że sprzedawane przez nich produkty, to tylko plastik udający</p>

Człowiek - najlepsza inwestycja

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

WŁĄCZ MYŚLENIE!

	<p>bursztyn, nie ma o co drzeć kotów. Ale ponoć nie wszyscy są tacy prawdomówni.</p> <p>Na nich jedynym dobrym sposobem będzie wybranie się na zakupy z acetonem, czyli po prostu – ze zmywaczem do paznokci. Jeśli handlarz upiera się, że sprzedaje nam prawdziwy bursztyn, a my jakoś nie możemy mu w stu procentach zaufać, umieszczamy na nim kropelkę acetonu i chwilę czekamy – jeśli to bursztyn, to ani jemu, ani sprzedawcy, ani nam się nic nie stanie. Jeśli to jednak plastik – to zacznie się rozpuszczać...</p>
Wniosek/ wyjaśnienie/ podsumowanie	<p>Tym z Was, którzy planują poświęcić czas na zbieranie bursztynów, unikając tym samym wydawania majątku na biżuterię u nadmorskich bursztynników, życzę powodzenia. Jeśli znajdziecie tylko ładne kamyki – też nie będzie źle. A ci, którym się uda – wrócą z prawdziwym skarbem.</p>

Człowiek - najlepsza inwestycja

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

